

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 251.

V Ljubljani, v torek 3. novembra 1885.

Letnik XIII.

Rumunska „irredenta“.

„Pravica je podlaga državam.“ Dokler vlade stojé na tej podlagi, varne so, mir je v deželi, a ko se pa maje na tej podlagi, začné državno poslopje pokati. To sploh veljá, posebno je pa to za Avstrijo, ki je država iz držav, ki ima nalog varovati posamezne narode in združevati jih v celoto. Onstran Litave vladajo Madjari, ker pa vidijo, da rod pojema in tako mora gospodarstvo prej ali slej prenehati, hočejo, da bi vsi nemadjarški narodi, posebno njih inteligenca, zginiti v madjarstvu. Dokler se je to zgodilo v imenu ogerske države, ni bilo takega napora med nemadjarškimi narodi, vsi so se s ponosom imenovali podložniki kraljestva sv. Štefana; a nekdanje Ogerske ni več, marveč Madjar hoče imeti vse pravo ogerske krone za-se, vsako izobraženje nemadjarških narodov, ako ni v madjarskem duhu, mu je zoprno. Kaj se bomo toraj čudili, da na Ogerskem zmirom po tihem vré, nemadjarški narodi so nezadovoljni, nečejo se spremeniti v Madjare, a tem je vsako prizadevanje drugih narodnosti za politiško veljavo tako rekoč velezdajstvo nad državo.

Ne motimo se toraj, ako iz tega stališča presojava vse napore Hrvatov, vzlasti tako zvane pravne stranke, kateri se pa more očitati, da je brezobzirna in nestrpljiva, ker dane pogodbe se ne dadó kar na mah predrugačiti.

Danes pa nočemo razpravljati zatiranje Slovakov na Ogerskem, niti naštevati krivice, ki jim jih napravljajo oholi Madjari, marveč poglejmo le na drugo narodnost pod ogersko krono, poglejmo nekoliko v deželo onkraj gorá (latinska beseda: Transilvanija izraža pravi pomen po legi; Siebenbürgen je pokvarjeno iz nemškega „s'hüben Bergen“), nahajamo tam poglavitno troje narodnosti: Madjare, Nemce in Rumunce. Le-ti so začeli škiliti v Vlahijo. Rumunska „irredenta“ v Bukareštu je izdala oklic do bratov na Erdeljskem in nastalo je nekako sumljivo gibanje. Tam v zahodnem gorskem kotu Erdeljskega se baje nekaj kuha, od tam je že večkrat plamen bruhnil na druge kraje.

Koliko pa je resnice nad tem? Iz časnikov le toliko vemo, da so Madjari začeli snovati tako imenovana „kulturna društva“, z namenom širiti državni (madjarski) jezik med Rumunci, a le-ti jih pa dolžé, da pod to pretvezo hočejo zatirati rumunski jezik. Bo pa menda tako, kakor je pri nas s „Schulvereinom“, ki je tudi tako nedolžen nemira, kakor Vlahov koš tatvine.

Stvar je menda tudi tam vsa drugačna in tega gibanja je kriv le madjarski šovinizem (ošabnost v politiki in preziranje drugih narodnosti). Rumunski mladeniči se izselujejo iz Erdeljskega v Vlahijo; nekdanj so tam iskali dela, z zaslužkom pa so se vrnili domú; tako n. pr. hodijo tudi naši ljudje iz Ribnice in okolice na Hrvaško, da celó na Madjarsko in se zopet domú vrnejo. — Kakor Rumunci, hodijo Sasi in Sikulei preko meje. — Vsako leto gré kakih 25.000 Rumuncev preko meje, a sedaj se jih le malo vrača, ker stvar je dandanes dobila vse drugačno lice. — Poleg teh izseljnikov so pa še drugačni, in to je rumunska inteligenca. Odkar je na Erdeljskem vpeljana vrejena uprava, začeli so Rumunci pošiljati otroke v šolo. Rumunsko ljudstvo, dosihmal zanemarjeno, je začelo hrepeneti po omiki in izobraženju. Ogerski merodajni in odločilni veljaki pa so mislili, da je mogoče zabraniti izobraženje Rumuncev, kot naroda, posamezni naj pa pristopijo med Madjare in naj se tam utopé v madjarski izomiki... Izobraženemu Rumuncu so zamerili, ako je doma obiskal svoje, hotli so, da naj se izomikani sramujejo svojega rodú, naj zatajé svoj narod, kakor n. pr. pod ogersko krono delajo tu in tam Slovaki, Rusini, a tudi Nemci.

A Rumunec nikakor ne zataji svojega rodú, tako piše „Tribuna“ v Sibinji. Poslušajmo še dalje, kaj beremo tam: Na Ogerskem je mnogo Rumuncev vladí zeló prijaznih, a njih sinovi ne morejo priti do kakih služeb, ker občujejo z Rumunci. Kaj imajo upati še le drugi, posebno ako so svoje študije izvršili na kaki nemški univerzi. Ker izobraženi Rumunci doma ne dobé služeb, gredó preko meje, v Valahiji so profesorji, inženirji, zdravniki, ki so do-

bili diplomo na kaki nemški univerzi. Drugi gredó že po dovršeni gimnaziji v Bukarešt in Jasi na više šole. To so skoz in skoz delavni in zanesljivi ljudje.

Zakaj gredó pa ti ljudje na tuje? Doma ne najdejo služeb, in merodajni krogi se ne zmenijo za te izobražene Rumunce. Nekteri kratkovidni madjarski politiki se še celó veselé nad tem rumunskim izseljevanjem in se zato nikakor ne zmenijo. Ne brigajo se za nasledke, ki utegnejo nastopiti, ako se toliko izobraženih nezadovoljnejšev naseli tako blizo meje. Očividno je, da taki prisiljeni izselniki vplivajo na sorodovince v domačem kraju. Erdeljski Rumunci prinašajo od drugod, iz Valahije, omiko v deželo. Kako je to mogoče? — Na nemške vseučilišča sinov ne smejo pošiljati, ker tam pridejo ob rodoljubje; v Budapešto in v Kološvar jih ne marajo pošiljati, ker je tam njih položaj silo kritičen in se tudi tam kaj posebnega ne naučé, večina jih tedaj gré v Jasi in v Bukarešt. Kdor pa tje gré, navadno se ne vrne. Hoteli so zabraniti osnovo rumunske inteligence na Erdeljskem, a tako so jih prisilili, da so opustili samostalno kulturno delovanje.

Istotake pritožbe se slišijo tudi iz saških krogov na Erdeljskem. Tudi tam obžalujejo, da se inteligentni rojaki izseljujejo ali v Cislajtanijo ali na Rumunsko (v Valahijo), tudi tam se pritožujejo, da se Sasom čedalje večé zapreke stavijo pri šolstvu in pri izobraženju, nekteri pravijo, da ne bode mogoče Sasom obdržati se na taki stopinji omike, kakor dosihmal, ako ne dobodo pomoči od viših krogov. Tako vidimo, da enostransko narodno prizadevanje na Ogerskem zadržuje razvoj države in moti kulturno delovanje nemadjarških narodnosti v deželah ogerske krone.

Tako vidimo toraj, da po eni strani avstro-ogersko državo hoče strahovati Nemeč, po drugi Madjar, oba ne moreta slišati o enakopravnosti. „Schulvereinu“ bi pa svetovali, da naj tam v Transilajtaniji varuje Nemce, tam so res sem in tje zatirani; toda tje si pa ne upa „Schulverein“, tam bi mu odmah vrata pokazali; a tudi Nemci pod ogersko

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

IV. Kastor in Poluks.

Že precej kasno v noč je, ko se naša dva znanca, krivonosec in suhljata visokost, ktera smo danes v Štanjelu videli, počasi pomikata po cesti dol od Štanjela proti Dolenji vasi, vsak za-se, kakor se vidi, zamišljen, ker imata vsak pred sé dol vprte oči, kakor da bi jima ne bilo za drugo mar, nego nogo zastavljati na trdna gotova tla, ker prav lahko je zadeti ob kamen in kdor je od jedne ure do desete popival, zná pri tem zgubiti ravnotežje. Še luna, ki se je pred dvema urama s polno debelim licem iz-za Nanosa prikazala in zdaj vse okoli razsvitljuje, ne more jima izvabiti radovednega pogleda. Toda to molčanje ne bo večno, ker na Gradišče je pot še dolga, in posebno v hrib ne bo ceste, ampak

revna steza in našima prijateljema se nocoj nič kaj ne mudí. Res, kmalo se visokost vstavi ter spregovorivši vpraša svojega novega znanca:

„No, amice, to bi pa res bilo malo čudno, da bi midva nocoj spala pod eno streho in še poznala se ne. Povabili ste me na svoj novi dom in jaz sem prav rad sprejel vašo ponudbo, posebno, ker ste mi Gradišče toliko hvalili, a do zdaj vendar še ne vem, koga imam čast nocoj obiskati.“

„Toliko bolje“, odgovarja krivonosec, „ako se dva čislata, predno se poznata; in res priznati moram, da me je koj od prvega začetka, ko sva se snidla, posebno ugajala vaša prikazen ter me z vso močjo k vam vlekla. Simpatija je, sama čista zdrava simpatija, ki me na vas veže, in ker, kakor sami priznavate, ta simpatija ne more izhajati iz telesne vaše lepote, mora biti dušna, le sorodnost, sorodnost pravim, načel in idej, ktera naju sklepa; Ben Saruk Menahem Mostovski ima dober nos, s katerim, kar je najbolj skritega, izvoha“, pravi krivonosec. „A vaše ime, da je skoraj enkrat zaslišim?“

„Nikdar se nisem svetu rad razodeval, tajno delovati brez hrupa, trpečemu človeštvu dobrot skazovati in svet prerojevati, to je bilo od nekdanj mo-

jih bratov najsvetejše geslo; naša vojska je tiha vojska:

„D'rum ihr Brüder, lasset uns im Stillen
Nicht durch Worte, sondern auch durch That
All' die grossen Hoffnungen erfüllen,
Die von uns der grosse Weise hat.“*)

„A vaše ime, visoko suhorodje?“ ponavlja Mostovski.

Skrivnostno odgovarja visokost, malo na dolgo skoraj peva je:

Glej, prvi zlog krepost ti oznanuje,
Ki dober državljan in poštenjak
Imeti mora jo, da modri ga spoštuje;
Ak' nimaš je, živali si enak.

A zloga dva ostala
Rečém velikim sta početek dala,
Ki nerazrušene stojé,
Spremembam časa vsem preté.

Besede te skrivnosti razodeti
Ne smem, da zvest prisegi bodem sveti.
Ak' vidiš pa moža, ki žalostne tolaži
In solze plakajočim skrivno briše,
Levica da ne vé, kaj stori mu desnica:
Glej, imaš vse, imé kar skriva sveto.

*) Brunner Seb. „Die Mysterien der Aufklärung in Oesterreich“, p. 25.

krono se ne ozirajo na društvo, ki prihaja iz inozemstva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. novembra.

Notranje dežele.

V Brnu na Moravskem prosil je nek nemšk podanik, da bi ga sprejeli v mestno občino. Brnski mestni odbor je to prošnjo odbil z opazko, da se to ne more zgoditi, ker tudi Nemčija ne sprejema Avstrijev za svoje podanike, temveč jih pridno dan na dan izganja. Avstrija bi morala prav tako postopati nasproti nemškimi podanikom, kakor postopa Nemčija proti našim; le tako bi se dala Nemčija prisiliti, da bi svoje izgone vstavila, kar sicer ne bo nikdar storila sama od sebe. Ko bi pa videla, da se je začelo 80.000 nemških podanikov na vladno povelje proti nemški meji pomikati, prav gotovo bi Nemčija takoj vstavila svoje izgone, le da bi njeni ljudje še dalje pri nas pšenico želi. V Brnu so pravo zadeli in naj bi jih le druga mesta kmalo posnemala, pa bo avstrijskim izgnancem kmalo pomagano. Je sicer žalostno, da se le smé kaj takega nasvetovati; a če se gleda na neopravičeno postopanje Prusije, postane to le opravičena obramba lastnih podanikov.

Štajarski konservativni deželni poslanec Ed. Thaller se je poslanstvu odpovedal in bo nova volitev v njegovem volilnem okraju Feldbachu 9. novembra, t. j. v ponedeljek po Zahvalni nedelji. Vzrok odpovedi nam ni znan; škoda je pa temveč, ker so v štajarskem deželnem zboru med nemškimi poslanci ravno konservativci tisti, ki so tlačeni in zatirani Slovencem pravični. Kdo kandidira, nam ni še znano.

Novice o *Kalnokyjevem odstopu* in Andrássyjevem nastopu v ministerstvu avstrijske zunanje politike, so po najnovejših zanesljivih virih, kakor tako v politiki sploh zanesljivi biti zamorejo, menda popolnoma izmišljene. Grof Andrássy je v ogrski delegaciji zunanjega ministra grofa Kalnokyja vpraševal o tem in onem in se je ravno tako zadovoljnega kazal z njegovimi odgovori, kakor kak drug ogrski poslanec; razloček je bil ta, da je grof Andrássy razumel, kaj vpraša in da je razumel tudi odgovor, pri ogrskih poslancih so pa interpelacije v navadi zaradi tega, da dotični poslanci potem v „cajtenge“ pridejo, češ ministra smo izpraševali in odgovarjati nam je moral. Kaj si bodo le doma mislili, kakšni da smo tiči! Iz vsega razgovora med Andrássyjem trdijo in sklepajo politikarji, da ne bo v ministerstvu zunanjih zadev nobene spremembe in da Avstrija menda še ne pojde v Solun, kajti Kalnoky je proti temu koraku in on še ostane.

Štiri tisoč *Dunajskih meščanov* zbralo se je nedavno pri Dreherji, kjer so sklenili peticijo do slavne vlade, da naj sedanji liberalni mestni zastop razpusti, ker je v obče prebivalstvu nezmerno škodljiv, mestno upravnništvo izroči naj se pa tako dolgo, dokler se ne razpišejo nove volitve, kakemu državnemu komisarju. Če je kaj znamenitega za javno mnenje na Dunaji, je izvestno ta-le resolucija, ktere niso skovali ne „klerikali“, ne Čehi in ne morda celo Slovenci, temveč neodvisni Dunajski davkoplačevalci, ki so sami na sebi sicer še vedno bolj liberalni, kakor pa kaj drugega, katerim pa tako liberalno gospodarstvo, kakor je ravno sedaj na Dunaji v mestnem zastopu nikakor ne ugaja. Takih ljudi je pa ondi vedno več in imajo že svoje društvo, ki se imenuje „öster. Reformverein“ in si je dalo nalogo najprej z združenimi močmi na to delati, da se pred vsem drugim preosnuje Dunajski mestni zastop in vžene njegova upravljivost. Budget dunajskega mesta za leto 1886 ima za celih enajst

milijonov primanjkljaja, ki se bo pokrili z zvišanimi davki in drugimi dokladami. Kljub temu se pa dolg še le vedno množi. Najhuje se je pa sedanji mestni odbor zameril pri prebivalcih s tremi rečmi in to: s tem, da je zazidal toliko denarja v novo mestno palačo, dalje da se prav malo briga za ugodno rešitev plinovega vprašanje in konečno, da Dunajsko mesto še sedaj nima toliko dobre pitne vode, kolikor bi jo potrebovalo.

Vnanje države.

Angleška sodba o *srbskih razmerah* na Balkanu kaže se nam iz sledečih besedi časnika „Pall-Mall-Gazette“. Spisal je članek časnikar Artur Evans, o katerem je znano, da se je že mnogo pečal z jugoslovanskim vprašanjem na Balkanu. On pravi: „Edino vgodna in prav posebno prilična priložnost ponujala se je Srbom tedaj, ko so se homatije v Filipopolju pričele, da bi se bili polastili zopet zgodovinskega Kosovega polja, kjer je bilo v srednjem veku središče srbskega cesarstva in srbske cerkve. Turške posadke po gorenji Albaniji so bile takrat tako slabe in tako redke, da se niti Arnavtom niso zamogle kaj prida vstavljati. Ko bi bila Srbija takrat le nekaj batalijonov po železnici do Vranje potisnila, bi bili zadostovali za okupacijo stare Srbije in Milanu bi niti celega polka ne bilo treba pod orožje sklicati. Z malimi močmi polastil bi se bil Skoplje, ki je tako rekoč ključ od Stare Srbije in njegova bi bila. Turčija je bila popolnoma nepripravljena, Evropa bi bila pa prej ko ne molčala in molče zasedanje odobrila. Ta čin bi bil sicer proti Berolinski pogodbi, toda kaj se boče; saj jo tudi Turčija ni spolnjevala. Berolinska pogodba določila je Stari Srbiji precej zdatno samoupravo, Turčija se za tisto ni prav nič brigala in jo je z nogami teptala. Takrat ko je Aleksander hitel v Filipopolj, moral bi bil Milan hiteti v Skoplje in dobil bi bil, česar je tako srčno želel in da bi dosegel, toliko ljudi kvišku spravil in toliko denarja venkaj zmetal. Čas tako vgoden, kakor ga morebiti nikdar več ne bo, je bil tukaj, toda našel je pritlikovca na mestu, kjer bi bil moral stati mož odločen, mož jeklen. Sedaj je vsak korak zastoj. Milan bo moral svoje ljudi zopet lepo domu spustiti, če se ne bo hotel še hujše osmešiti pred svetom. Ker se v Carigradu zahteva „Status quo ante“, tudi za Srbijo ni upanja, da bi kaj pridobila. Ostali bote toraj prejko ne obe prazni, Bolgarija kakor Srbija, če tudi se bo Bolgarija menda samo navidezno podvrgla zahtevam, ki jih Evropa bode nji stavila. Srbija je pravi trenutek zamudila in ne bo ničesar dobila, kakor nekaj dolgá bo več imeja. Če bi tudi vojsko pričela, ji zmaga še ni nikjer odljubljena, kajti Turčija ima že povsod ondi svoje batalijone nastavljene in nastavila jih bode še več, če bode treba. Pri vsem tem pa Srbija ne miruje. Najnovejši telegrami od ondot pripovedujejo, da je vojni minister razpisal zakladanje z moko. Potrebuje jo menda 10.000 meterskih stotov za komis. Mestna policija v Belemgradu sklenila je pa s 100 fijkarji pogodbo, da če bo treba, prevzamejo vožnjo sanitetnih voz. Konji dohajajo v celih čredah dan na dan iz sosednje Ogerske in bivši tuji častniki ponujajo se vojnemu ministerstvu za prostovoljce.

Črnogorci se tudi prav po tihem pripravljajo, če bo treba, da bodo pritislili. 24.000 mož dobilo je puške zadovske, strelivo, handzarje in drugo vojno orožje, ter gorko zimsko obleko. Tako oboroževanje napravilo je posebno nevgoden vtis v Skadru, kjer je turška oblast Arnave oboroževati začela. Politični agent Bakič je sicer v Carigradu sultanu zagotovil, da Črnagora ne misli nič slabega in sultan je tudi rekel, da mu verjame, mislil si je pa menda vsaki svojo.

Grška ima do sedaj že 72.000 mož pod orožjem. V Larisi in Trnovem prav pridno barake tešejo.

Imenu te trojice podeljujem moj krst vsem, ki hočejo verovati.“

„In v tej trojici, ktera je prva oseba?“ vpraša Ben Saruk.

„No, ni težko uganiti“, odgovarja Jakobovič Kazanovski, „egalité je prva, bog oče, iz kterega izhajati hčeri liberté in fraternité.“

„Kako to menite, Kazanovič?“ vpraša krivonosec.

„Kako? Tudi vi ste še tako neumni? Naj bo pa. Vam je dano poznati skivnosti božjega kraljestva. Haha! kako? Poslušajte tedaj, Menahem Ivanič, nategnite ušesa in vsprimiti besede življenja. Jaz menim to reč tako. Ne svobode, ne pravega bratimstva ne more biti med ljudmi, dokler eni ukazujejo, drugi ubogajo, eni gospodujejo, drugi hlapčujejo, dokler so eni učeni, drugi nevedni, sploh eni visoki, drugi nizki.“

„In eni bogati, drugi ubogi“, dostavi krivonosec

(Dalje prih.)

Turčija jela se je prav pridno oboroževati ter dan za dnevom pošilja na srbsko in grško mejo vojake. 30.000 mož odšlo je na bolgarsko mejo. Na Srbijo in Grško to oboroževanje jako nepovoljno vpliva in pa nespametno se jima zdi, kajti obe trditve, da njini koraki niso proti Turčiji obrnjeni, temveč ste le za orožje prijeli, da bi se Bolgarom nasproti postavili, ako bi taisti na Macedonijo škiliti začeli. Obe dalje zahtevate, da naj Turčija ne pošilja več svojih ljudi tjekaj, sicer bi nobena njiju ne bila vstani svojih ljudi brzdati, tako jim neki pogum raste ob pogledu turške vojske; oboji, Grki kakor tudi Srbi, prekoračili bi mejo, krvav boj bi se pričel in Turčijo bi zadela vsa odgovornost. Turčije položaj je pa tudi vse drugo poprej, le vgoden ni. Vojakov neče umakniti niti od srbske niti od grške meje, Bolgarov si pa tudi ne upa prijeti. Zarad tega bi ji bilo pač še najljubše, če bi Evropa v njenem imenu na Balkanu red napravila, pri vsem tem bi ji pa vendar ne oškodovala, ker je Turčija še vedno teh misli, da je vso vstajo v Filipopolju Evropa sama provzročila. Tudi jim ne gre v glavo, da bi se Bolgari še kedaj povrnili v poprejšni položaj. No, morda se ne moti preveč. Prazne blagajnice ji pa pri vsem tem še največ preglavice delajo. Finančni minister je že na vse možne načine poskušal, kako bi se dalo kaj denarja dobiti. Naposled prišel je do sklepa, da drugoga sredstva ni, kakor poslužiti se naravnih zakladov, na kterih je država še silno bogata. Zatoraj bo dal v najem bogate sklade premoga ob črnem morji, za ktere so mu Francozi že zdavnej več milijonov ponujali, če jim dá pravico, da smejo 40 let ondi premog kopati. Ob enem dal bo tudi vse druge rudnike v zakup. Mož si menda misli: „Pomaga naj, kar more, da le pomaga!“ Dalje je mnogo društev, ki visoke svote ponujajo, da bi smeli državne gozde pobriti. Če bi vlada le dovoljenje za porabo rudnikov dala, kolikor se ji za tisto od tujih društev ponuja, dobila bi takoj blizo 200 milijonov frankov, za kar bi ji ne bilo treba nobenega krajcarja plačati. Nekaj bo že morala storiti, da pride v državne blagajnice zopet kaj življenja, ktere so sedaj tako na suhem, da že uradniki nič več plače ne dobivajo.

Nemški državni zbor pričel se bo nekako v treh tednih. Veliko dela čaka zveznega sojeta, ker ni še prav nič predlogov pripravljenih. Hud vihar napravile bodo povišane zahteve vojnega ministra in tudi pomorska služba zahtevala bo večjih izdajkov, kajti treba bode poslati nekaj večjih vojnih ladij proti afrikanskim obalom, v veliko morje in na Kitajsko vodovje. Čudno je, kaj Nemci nameravajo, da tolikanj vojnih ladij kar h krati med svet pošiljajo. Zvedelo se že bode, kajti vojni minister bo moral jako krepko podpreti svoje zahteve, če bo hotel, da se mu bodo dovolile in takrat se bo skrivnostni plašč, ki nemško zunanjo politiko zakriva, odgrnil, in videli bomo, kaj nameravajo s tolikošnjim vojnim blagom na morji, posebno pa v iztočni Aziji, kjer do sedaj niso imeli prav nič posebnega dela.

Izvirni dopisi.

Iz okraja Notranjsko-Bistriškega, 2. novembra.

V soboto 31. oktobra zapustil je Bistrico, ter se podal na svoje novo mesto v Ribnico, kjer je e. kr. okrajni sodnik, gosp. France Višnikar. Bil je ta gospod pri nas mnogo let pristav e. kr. okrajne sodnije, ter si je pridobil po svojem nevtrudljivem in marljivem delovanju, po svoji priljudnosti in prijaznosti, srea vseh tukajšnjih prebivalcev. Spominjali se bomo vedno gosp. Višnikarja s hvaležnostjo ter čestitamo vrlim Ribničanom, da so dobili tako marljivega, tako postrežljivega in priljudnega sodnika. Bog jim ga ohrani mnogo leta! Bil je pa tudi g. Višnikar ves čas denarničar in tako rekoč duša naše čitalnice. Zatoraj se je bilo zbralo v četrtek pred njegovim odhodom v prostorih čitalničnih več kot 30 odličnih gospodov vsih stanov pri skupni večerji, ter so v ginljivih napitnicah in z vbranim petjem odhajajočega gospoda slavili. Pokazalo se je, koliko ima on pri nas prijateljev, kteri so se težko od njega ločili. Naj nas ohrani v blagem spominu, kakor se bomo tudi mi vedno z veseljem nanj spominjali.

Od Sore, 1. novembra. (Nova cerkev. — Nova šola. — Utopljenec.) Zidanje Sorske cerkve bo kmalo dovršeno. Zunaj cerkve je vse izdelano in do malega vse tudi osnaženo. Stolp, s ploščami pokrit, je v jako lepem razmerju s cerkvijo in vtis, ki ga cerkev napravi od zunaj na opazovalca, je posebno vgoden. Znotraj je pa še dela polne roke: zidarji postavili so menze trem altarjem prav lične, so vložili po cerkvi tlak iz cementa in snažijo po koru — upanje je, da ta teden zidarji odidejo.

Seveda je cerkev od znotraj še vsa prazna; pa za letos ni misliti, da bi jo tudi znotraj dovršili, Bog, da bomo enkrat le pod streho v farni cerkvi imeli božjo službo. Kakor vse kaže, bode mogoče

„To, to, amice, je moje ime, moje pravo bistvo, skrito vsakemu, ki ga ne zna duševno vsprejeti. Le kdor ljubi, vé, kaj govorim. Deus charitas est, amice. Moje nekdanje ime pa, s kterim me kličejo psihično posvetnjaki, ki letajo le po plitvem površji zemeljskih prikazni, to moje ime, pravim, zloženo je kakor vsa druga iz črk alfabeta, ono se zove: Jakobovič Kazanovski.“

„Da ste mi zdravi, Jakobovič Kazanovski!“ vsklikne veselo krivonosec Ben Saruk. „Odkod pa prihajate, gospod Jakobovič?“ vpraša dalje, ko se začneta zopet počasi po poti pomikati.

„Od povsod“, glasi se odgovor.

„In kam ste še namenjeni?“

„Na vse štiri vetrove.“

„In česa povsod iščete?“

Kazanovski postoji ter iz žepa na oprsniku privleče medaljon pripet ob zlato verižico ter ga pomoli krivonoscu pred oči; ta pa bere z medaljona v luninem svitu odsevajoče se te tri besede: egalité, liberté, fraternité.

„To je moj evangelij, Ben Saruk Ivanič, kterega oznanujem po povelji najmodrejšega učenika vsem narodom, vsem stvarém“, pravi Kozanovič. „V

do adventa znotraj cerkev toliko vrediti, da se bo čez zime obhajala doma služba božja. Pač si lahko mislite, da bo ta dan vesel za faro, ko se bode po več nego triletnem prestanku zbrala čeda z duhovnim pastirjem v novi krasni farni cerkvi, radost bo tembolj opravičena, ker je znano, da so se vse peklenke moči gibale, da bi delo zaprečile in kolikor moč zavlekile; ta dan pa bo pričal, da je bil ves napor zastoj, da se bode tudi na tem kraju častilo Gospodovo ime — to bode zadostilo s skrbmi in delom preobloženemu g. župniku, to bode okrepilo s tlako in davki obteženim faranom; ta dan, ko bode nova farna cerkev objela prvič vse svoje farane, naj tudi farane objame in napolni tista krščanska ljubezen, ki vse pretrpi in vse prenese, da, pozabivši, kar je bilo, z združenimi močmi hité, da tem preje tudi znotraj cerkve svoje dovrše.

Vaš dopisnik iz Medvod Vam je naznanil pred nekaj časom, da se snuje Medvodami nova šola. Danes Vam že lahko postrežem z novico, da je šola že osnovana in da od oktobra novo šolo obiskuje 13 otrok, večidel fabriških in železniških; navadni delavci jih ne morejo dajati v to šolo, ker je mesečne šolnine treba plačati 2 gld. 50 kr. za učenca, česar pa delavec pri pičlem plačilu ne zmore. Šola je trdno nemška, ker so družine uradniške po večini nemške. Vendar je nekaj tudi slovenskih učencev, katerim pa menda učiteljica po domače tolmači, kar pové po nemški. Kako je za poduk v krščanskem nauku preskrbljeno, to mi ni znano, samo to se sliši od otrok, ako jih vprašajo, kako je v šoli: „Prav prijetno je“, pravijo, „samo to je sitno, ker se moramo dveh ver učiti.“ Seveda je to le otroče govorenje, ki hoče le povedati, da so otroci različnih ver v šoli, da se toraj ne učé skupno krščanskega nauka.

Kaj pa, ko bi bila številka 13, kolikor je ravno otrok v šoli, osodna številka, ki prerokuje ob letu smrtnega izmed trinajsterih? In ko bi bil ta mrlič celó nova šola? — No, pa bodite brez skrbi, solzá po njej ne bi toliko potočili, da bi narasli Sora in Sava, toraj se vam povodnji ni treba bati.

Pretekli petek so izvlekli pod Senico iz vode utopljenca, ki ga je, soditi po strgani obleki in razkrojenem mesu, zadnja velika voda nekje vlovila in pokopala v svojih valovih. Pravijo, da se je na Zalemlogu nad Železniki izgubil star mož; ker tudi utopljenčevo truplo kaže starega človeka, je morda Sora tistega moža celó do Senice zanesla.

S Štajarskega, 30. oktobra. (Nekoliko opombic o letošnjih Mohorjevih knjigah.) Mislim, da so udom družbe sv. Mohora letošnje Mohorske knjige že v roke prišle in da jih vsak ud z veseljem čita. Gotovo ne bo nobenemu žal za goldinar, za ktere ga je dobil zdaj šestero tako lepih knjig.

1. Življenje preblažene Device in Materie Marije bode prav koristna in lepa domača knjiga, kadar bode dokončana, in prepričan sem, da kakor že zdaj, bode leta in leta pobožno slovensko ljudstvo rado v njej čitalo. Slavni družbin odbor in č. g. pisatelj pa sta pravo vganila, da so se začeli pri tej in drugih knjigah, ki več let izhajajo, celotni oddelki v vsakem zvezku izdajati.

2. Najbolj bode se menda letos udom prikupila druga knjiga: Sveta brata Ciril in Metod, ki je po zapopadku in obliki res krasno darilo našemu ljudstvu ob tisočletnici smrti sv. Metoda. Z lepimi podobami, ki to knjigo kinčajo, je slavni odbor izvestno vsem jako vstregel, in upamo, da bode mu mogoče večkrat z enakimi podobami eno ali drugo knjigo udom podati.

3. Zgodovina sv. katoliške cerkve bode bolj omikane ude zanimala, in srčno je želeti, da bi jih mnogo marljivo in pazljivo jo čitalo, ker obsega mnogo podučljivega o našem največem zakladu, — o sv. veri, kako so jo naši predniki in njih sorodni in sosedni narodi prejeli.

4. Slovenski Pravniki je preizvrstna knjiga, ktera se je že lani v „Slovenca“ dostojno pohvalila. Letos smo sicer že konec cele knjige pričakovali, ali g. pisatelju je menda pod peresom tvarina tako narasla, da je ne bi bilo mogoče v eden zvezek spraviti, zato dobimo konec prekornostne knjige še le drugo leto. Bog daj, da bi kmetje začeli to knjigo pazljivo čitati ter se iz nje učiti, kako se imajo obnašati, kaj storiti in kaj opustiti, da bodo se tolikim nepotrebim tožbam izognili in da bodo sebe in druge vsake škoda obvarovali.

5. Slovenske Večernice so tudi napolnjene s prav lepim berilom za naše ljudstvo. „Doro“ bodo gotovo z veseljem in s pridom čitali, in bilo bi že-

leti, da bi takih povesti in še krajših povestic vsako leto več dobili. Naj slovenski pisatelji posnemajo blago gospo Pavlino Pajkovo, ki se v tem oziru mnogo trudi za Mohorjevo družbo. Zvezek „Slov. Večernice“ s kratkimi povestmi in s podučljivimi in šaljivimi sestavki bi moral vsako leto iziti, kajti iz skušnje vem, da za „Koledarjem“ večina udov najprej seže po „Večernicah“.

6. S Koledarjem mora tudi vsakdo zadovoljen biti, saj se od leta do leta na razne načine popolnuje; tudi letos najdemo v njem marsiktero hvalevredno novost. Da sam imenik že 10 pol obsega, to sicer nekterim ni po volji, ali vendar je to vrlo znamenje, kajti čim obširniši je imenik, tim več udov ima družba. Letos jih je 29.590, kar se ima družba pač v prvi vrsti zahvaliti marljivim in vnetim poverjenikom.

A ravno gg. poverjeniki lahko veliko storijo, da se vkljub večemu številu udov imenik zdatno zmanjša, ako namreč v vpisovalni poli pri imenih vse nepotrebne naslove izpustijo in tudi krstna imena po mogočnosti skrajšajo, kar je letos tudi slavni odbor poverjenikom priporočal. Kakor „družbin oglašnik“ priča, si slavni odbor res prizadevuje, da bi vsem udom kolikor mogoče vstregel, in če vendar vsakemu ni vse po volji, naj pomisli, da odbor ni vsemogočen.

To sem hotel omeniti pregledavši letošnje družbine knjige, da bi svoje veselje izjavil nad vidnim napredkom slavne Mohorjeve družbe, da bi slavnemu družbinemu odboru javno izrekel zaslužen priznanje in da bi ude na letošnje knjige opozoril, naj bi jih marljivo čitali ter se kmalu pri svojem poverjeniku za drugo leto oglasili.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

III. Gosp. zbornični svetnik, Iv. Perdan, poroča vsled dopisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 17. sept. 1885, št. 8898, o vprašanji, da-li pravica v izvrševanji trgovine z mešanim blagom obsega pravico prodajati klobuke.

Po § 36 zakona z dne 15. macedija 1883, drž. zak. št. 39, se razsoja obseg obrtne pravice po vsebini obrtnega pisma. Ker zakon le gostilničarskim, krčmarskim in trgovinskim obrtnim (§§ 16 in 38) določuje, kako daleč segajo njihove pravice, mora se v vseh drugih obrtnih ravnanjih po pravilih, ki so bila že pred izdajanjem obrtnega reda veljavna, kajti v zmisli čl. III razglasivnega patenta za obrtni red odpravila so se le ž njim nezdružna starejša pravila.

V zmisli dvorskih ukazov z dne 20. avg. 1792, 17. macedija 1802, 13. septembra 1806, 17. novembra 1812 in z dne 19. maja 1817 dopuščeno je trgovinam z mešanim blagom prodajati vse blago, za ktero ni treba posebnega dovoljenja. Po ukazu trgovinske sodne komisije z dne 20. febr. 1822, št. 259, po gubernijalnem ukazu z dne 1. macedija 1822, št. 2481 (zbirka provincijalnih zakonov 4. knjiga 1822, str. 58), obsegajo trgovine z mešanim blagom neomejeno trgovinsko pravico za vse za trgovino ne izključeno blago. V zmisli tega ukaza imajo tudi pravico za razpošiljavno in naročilno trgovino. (Kopetz, avstrijski obrtni zakoni, I. knjiga, § 103, na Dunaju 1829; — Stubenrauch, upravni zakoni 1856, II. knjiga, § 503).

To načelo se potrjuje tudi v § 38 obrtne novele, ki določuje, da obsega prijava za trgovinsko obrt pravico, trgovati z vsem v svobodnem prometu dopuščenim ne posebnemu dopustilu podvrženim blagom, ne da bi se omejevala pravica na določeno blago ali na določeno vrsto blaga.

Prodajanje klobukov toraj ni podvrženo posebnemu dopustilu, posebnega privoljenja za to ni treba, mora se toraj tudi odsek izreči, da trgovci z mešanim blagom smejo prodajati tudi klobuke, ne da bi jim bilo treba za to pridobiti si posebne pravice.

Odsek toraj predlaga, spoštovana zbornica naj se izreče v zmislu tega poročila.

Predlog je bil vsprejet.

IV. Gosp. zbor. svetnik Karol Luekmann poroča o dopisu koroške trgovinske in obrtniške zbornice, zadevajočom od 1. oktobra 1884 veljaven zakon o davku od žganjarjenja.

Po tem zakonu se je odpravil povprečni ter uvel davek od pridelka.

Malim, takozvanim kmetijskim žganjarnicam, dovoljuje zakon izjemo, da jim dopušča namreč do neke določene mere še nadalje povprečnino, in da bi jih ščitil premoči velikih tvornic, zagotavlja

kmetijskim žganjarnicam vrhu tega še 25% do 5% popuščaja na davku.

Ne gledé na to, da zakon natanko označuje kmetijske žganjarnice, stavi jim § 27. natančne mere, določujoč, da mora površje njiv, travnikov in pašnikov — izjemno gozdi — meriti pet hektarov na hektoliter drozgaličnega prostora.

Ta določba veljá kmetijskim žganjarnicam pridruženim povprečni davek.

Kmetijskim žganjarnicam in tvornicam kvasú, ki so vsprejele davek od pridelka mesti povprečnino delujoč s prigledno-mernim aparatom veljá § 61. zakona. Ta paragraf določuje, da se obdavči vsaki dan pridelana množina žganih opojljivih tekočin namesti drozgaličnega prostora, namreč dva litra žganja na jeden hektar zemljiškega površja, in jim dovoljuje 20% popuščaja na davku, ako pridelujejo sploh 350 litrov žganja na dan in 10%, ako pridelujejo sploh 350 do 500 litrov na dan.

Iz teh določil sledi, da morajo žganjarnice in tvornice kvasú, ki zahtevajo 20% popuščaja na davku, kot last ali najem 175 hektarov, blizu 310 oralov, in one, ki bi zahtevale 10% popuščaja, blizu 440 oralov njiv, travnikov in pašnikov skazati.

Ta določila pa tudi jasno kažejo, da se na zemljiško površje planinskih deželá niti oziralo ni ter jim delajo veliko nepravice.

Kakor dopis zbornice-posestrime v Celovcu naglašá, oziralo se je o vredovanji §§ 27. in 61. le na velike kronovine, planinske dežele so se čisto prezirale. Tem se je odrekala dobrotá popuščaja davka, kajti v planinskih deželah je pač malo žganjarnic, ki bi mogle skazati posestva 310 do 440 oralov zemljiškega površja, ne števí gozde.

Obdavkovanju od pridelka tudi zbornica-posestrima Čelovška noče nasprotovati, marveč pokazati način, kako bi se dalo vedno laglje uvajati in priljubovati: in to bi se dalo vsaj v planinskih deželah doseči s prenaradbo § 61, ki naj bi določila, da se popuščaji davka merijo po množini pridelka in ne po zemeljskem površji.

Taka prenaradba § 61, ta olajšava učinjevala bi dobro tudi drugim kronovinam ter laglje uvela obdavkovanje od pridelka, ker se dá vsakako in v vseh slučajih svobodneje gibati.

Tako svobodneje gibanje, ki ne veže več na zemeljsko površje, donašalo bi pa tudi nedvomno mnogo več davka, ker bi veliko kmetijskih žganjarnic, ki sedaj delajo s povprečnim davkom, radovoljno vsprejelo obdavkovanje od pridelka. Posebno pa bi to svobodno gibanje ustvarjalo nove kmetijske žganjarnice z davkom od pridelkov in s temi bi se pridobilo gotovo tudi več davka.

Koroška zbornica poprosila je istodobno vse zbornice-posestrime v planinskih deželah naj bi se obrnile do vis. ministerstva s prošnjo, da se § 61 zakona o davku od žganjarjenja z dne 19. maja l. 1884, drž. zak. št. 63, za planinske dežele prenaradi tako, da obdavkovanje žganjarnic po zemljiškem površji čisto odpade in da se v zakonu določeni popuščaj davka odmerja le po množini vsakdanjega pridelka.

Odsek povdarja, da so žganjarnice na Kranjskem le male in da na obdavkovanje od pridelka že zarad tega ne mislijo, ker so stroški za prigledno-merni aparat preveliki, da bi se nakupoval za tako malo množino pridelka.

Mogoče pa je, da bi se v bodoče osnovale večé žganjarnice, ki bi jim prevredba zakona po želji koroške zbornice ugajala, meni odsek, naj bi zbornica želji zbornice-posestrime Celovške vstregla in predlaga tedaj: zbornica naj bi se na vis. ministerstvo zarad prevredbe § 61 zakona o davku od žganjarjenja obrnila.

Predlog je bil vsprejet.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Sluzbo semeniškega podvodje) zapustil je danes preč. g. dr. Franc Lampé preselivši se za vodjo v Marijanišče; na njegovo mesto v bogoslovsko semenišče stopil je konzistorijalni svetnik preč. gosp. Žiga Bohinec.

(Kanonično investiran) bil je danes preč. gosp. Matej Frelj za Trebanjsko dekanijo.

(Ponovljenje sv. misijona) začelo se je danes na Brezovici, ter bode trajalo celi teden.

(Presvita cesarica) zapustila je včeraj popoludne ob 3. uri 25 m. Miramar in se je odpeljala

Gödöllő. Iz grada na kolodvor šla je peš, spremstvo njeno se je pa tje kaj v treh kočijah peljalo. Parnik „Miramare“ odplul je proti Pulji. Slabo vreme je bilo vzrok, da ni napravila nobenega daljšega izleta po okolici; pač pa se je vsak dan sprehajala po krasnem vrtu Miramarskem. Predvčeranjem zasačila jo je huda ploha na vrtu. Cesarica stopila je za nekaj časa v neko duplino, da se je izlilo; potem je pa svoj sprehod nadaljevala. — Ob 7. uri 3 m. zvečer dospela je presvitla cesarica s posebnim dvornim vlakom v Ljubljano, kjer se je 15 minut pomudila. Spremstvo njeno zavžilo je v čakalnici prvega razreda južno.

(Ljubljansko močvirje) je pod vodo; škoda bo velika, ker je ozimno žito že posejano. Ceste so na marsikterih krajih meter globoko pod vodo.

(Delnice „Narodne Tiskarne“) dobivale bodo letos proti oddaji novemberskega kupona po 3 gold. dividende. Izplačevanje se je pričelo 1. novembra. V pravni odbor voljeni so 31. oktobra 1885 gg.: Franc Bradaška, Franc Hren, Ivan Hribar, dr. Munda, dr. Starè, dr. Vošnjak in Dragotin Žagar.

(Zgubila) je revna postrežkinja Jera Žarna od parnega mlina pa do kolizeja mošniček s 5 gold. in tremi smarunimi peticami. Kdor ga je našel, naj ga izroči na magistratu.

(Korporal Adam Pirc) 17. peš-polka v Ljubljani rešil je v petek Goljaževi dekli Mariji Zagorjan življenje. Omenjena prala je na bregu jako velike Ljubljanice nasproti brambovske kosarne in je padla v vodo. Korporal Pirc jo je videl in takoj ves opravljen za njo skočil ter jo srečno rešil.

(Roparji), ki so nedavno posestnika Papeža na Štajarskem napadli in mu 2000 gold. pobrali, so: tesar in posestnik Jože Močilnikar, Martin Zapotnik tudi posestnik, kateri je vso reč napeljal in najete roparje z novimi revolverji omislil; dalje mlinar in posestnik Podvenšek. Dveh še iščejo.

Razne reči.

— Premožnost v starodavnosti. Ob času ko so umorili Rimskega vladarja Caesarja, je Antonius imel 75 milijonov frankov dolga. V celem svojem življenju je ta mož zapravil 3 $\frac{1}{2}$ milijarde. Appius zapravil je 12 $\frac{1}{2}$ milijonov, in opazivši, da še ima samo 2 milijona, se je ostrupil, ker bi mu ta znesek bil za življenje premalo. Predno je Caesar nastopil javno službo, imel je dolgov za 75 milijonov frankov. Prijaznost Curionovo kupil si je za 12 $\frac{1}{2}$, ono Lucija Pavla pa s 7 $\frac{1}{2}$ milijoni frankov. Calligula je ob enem letu porabil 600 milijonov; za eno večerjo dal je 2 milijona frankov. Kroesus imel je premoženja za 100 milijonov. Lucullus je za eden obed potreboval navadno po $\frac{1}{2}$ milijona. Milo je imel dolgov za 15 milijonov frankov. Seneka pa premoženja za 88 $\frac{1}{2}$ milijonov.

— Obseg Linške theologisch-praktische Quartalschrift, IV. zvezka, ki je pred kratkim izšel: I. Aphorismen über Predigt und Prediger: Text und Perikope. Von Prälat Dr. Franc Hittinger, Universitäts-Professor in Würzburg. — II. Einige Erinnerungen über das Breviergebet. (Erster Artikel.) Von Subregens Dr. Jakob Schmitt zu St. Peter bei Freiburg. — III. Der „Anfang der Wunder“ Jesu und die Mittlerschaft der Gottesmutter. Von Professor Dr. Alois Schäfer in Dillingen. — IV. Vorgehen beim Einschreiten um Dispens von Ehehindernissen und deren Ausführung. (Zweiter Artikel.) Von Prof. Albert Pucher in St. Florian. — V. Toleranzmässiges Verhalten der Juden beim Begegnen des hochwürdigsten Sakramentes. Von Domcapitular Dr. Josef Symersky in Olmütz. — VI. Die Bedingniss-Taufe. IV. Von Prof. Dr. Eiselt in Leitmeritz. — VII. Die socialen Folgen der Aufhebung der Klöster in England. Von P. Andreas Kobler S. J. in Innsbruck. — VIII. Bewachung des Grabes Jesu Christi durch römische Soldaten. Von Univers.-Prof. Dr. Schmid in Graz. — IX. Die apostolischen Nuntien. Von Anton Egger, Religionslehrer in Meran. — X. Die Schutzheiligen der drei Hauptstände. Von Vikar Dr. Samson in Darfeld, Westphalen. — XI. Pastoralfragen un Fälle. (Tù sledi 21 manjših člankov.) — XII. Literatur. (Pod tem naslovom je še 47 kratkih sostavkov.) — XIII. Bestimmungen des bayerischen Staates über kirchenrechtliche Gegenstände. Von Präses Eduard Stingl in Straubing, Bayern: 1) Wer hat die Blitzableiter auf kirchlichen Gebäuden zu setzen? 2) Die Krankenversicherung der Arbeiter und das bayerische Armengesetz. 3) Entscheidungen hinsichtlich der Kirchentrachten. — XIV. Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen. Von Johann G. Huber in Linz. — XV. Kirchliche Zeitläufe. Von Mons. Professor Dr. Scheicher. — XVI. Kurze Fragen und Mittheilungen: (Pod tem naslovom je še 50 manjših sostavkov.) — Vsako četrletje izide jeden

zvezek z najmanj 8—9 tiskanimi polami v osmerki. Sedanji IV. zvezek obsega 16 $\frac{3}{4}$ pol. Naročnina za celo leto stane 3 gl. 50 kr. in se lahko naroči tudi v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Telegrami.

Dunaj, 2. novembra. Pri žrebanji sreček iz leta 1860, zadela je serija 496 št. 1 glavni dobitnik; serija 7223 št. 19 zadela je 50.000 gold; serija 13.892 št. 20 zadela je 25.000 goldinarjev; serija 7942 št. 9 in serija 17.851 št. 1 zadeli ste po 10.000 goldinarjev.

Sofija, 2. novembra. Belograjska novica, da bi bila bolgarska vlada Srbe trpinčila in 200 pa jih zaprla, se vže zanika.

Sofija, 3. novembra. „Havas“ sporoča: Bolgarska nota tukajšnjemu srbskemu zastopniku obžaluje, da je srbska vlada objavila dogodke, katerih vsebina je hudo obdolženje bolgarske vlade, preden si je srbski zastopnik poiskal potrebnega pojasnila, ter predlaga, da bi se srbski zastopnik prepričal, kaj da je z novico srbski vladi objavljeno, da je bolgarska vlada namreč 200 Srbov v ječo vrgla in prosi za hiter odgovor. Nasproti protiujnijski agitaciji dohajajo iz vseh mest deputacije h knezu, ter ga prosijo v imenu naroda, da naj ostane združenju na čelu; obljubujejo mu vsako žrtev, le da bi dosegli svoj namen.

Bukarešt, 3. novembra. Bivši vojni minister bolgarski, Kantakuzene, peljal se je z 22 ruskimi častniki preko Galača v Odeso.

Umrli so:

30. okt. Pavel Bončar, hišnega posestnika sin, 10 mes., pred Škofijo, št. 17. Bronchitis.

2. novembra. Matevž Breskvar, gostač, 63 let, Karlovska cesta, št 7, Marasmus senilis.

V bolnišnici:

30. okt. Ana Javornik, kovačeva žena, 54 let, vodenica.

1. nov. Janez Križe, gostač, 74 let, Hydro thorax. — Alojzij Trtnik, dninar, 44 let, jetika.

Tujci.

1. novembra.

Pri **Maliču**: Skodler, fabrikant, z Dunaja. — Dr. Karl Jarisch, zdravnik, z Dunaja. — Prinz in Elvenich, trgovec, z Dunaja. — Dr. Ig. Hoffmann, e. k. štabni zdravnik v p., iz Trsta. — Pl. Obereigner, nadgojzear, iz Schneeberga. — Ant. Koželj, učitelj, iz Novega Marofa.

Pri **Stonu**: Edvard Schmale, e. k. minist. tajnik, s so-progo, z Dunaja. — Adolf Hostovsky, zasebnik, z Dunaja. — Terezija Seidl, zasebnica, s hčerjo, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Dr. Janez Kešec, odvetn. kandidat, z Dunaja. — Jernej Sekora, trgovec, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Horovec, trg. pot., iz Reichenau. — Rudolf Bahr iz Celja. — Frane Galè, učitelj, iz Št. Jakoba.

Pri **Avstrijskem caru**: Frane Wimmer, trg. pot., z Dunaja. — J. Margolius, trg. pot., iz Podkloštra. — M. Schutty, trg. pot., iz Črnomlja. — Helena Čebular, zasebnica, iz Kaniže.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. novembra		
Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl.	45 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82	85 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109	20 "
Papirna renta, davka prosta	99	65 "
Akcije avstr.-ogerske banke	869	— "
Kreditne akcije	282	75 "
London	125	20 "
Srebro	—	— "
Francoski napoleon.	9	95 "
Ces. cekini	5	94 "
Nemske marke	61	55 "

Od 2. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl.	55 kr.
papirna renta 5%	90	60 "
Akcije anglo-avstr. banke . . . 200 gl.	98	50 "
" Länderbanke	101	— "
" avst.-oger. Lloyda v Trstu	610	— "
" državne železnice	273	75 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	183	— "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	126 " 60 "
4% " " " 1860	500	140 " 70 "
Državne srečke " " 1864	100	171 " 50 "
" " " " 1864	50	169 " 50 "
Kreditne srečke " " 100	176	25 "
Ljubljanske srečke 20	21	25 "
Rudolfove srečke 10	17	80 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115	— "
" Ferdinandove sev.	106	50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104	— "

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktore ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 " 30 "	1 " 70 "
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 " 10 "	1 " 50 "
Hvala božja	— " 35 "	— " 50 "	— " 56 "
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— " 30 "	— " 40 "	— " 60 "
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— " 70 "	— " 90 "	1 " 20 "
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počestvenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobrodelnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejic		— " 50 "	— " 70 "
Sveti listi in evangeliji	1 " 40 "	1 " 70 "	2 " 50 "
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolenc		1 " 24 "	1 " 70 "
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar	— " 45 "	— " 56 "	— " 80 "
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 " — "	1 " 20 "	1 " 50 "
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktore so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Casopisi so se o tej knjigi izvestno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— " 90 "	1 " 30 "
Nebeške iskricke za mladost, pa tudi za odrasčene ljudi	— " 30 "	— " 35 "	— " 55 "
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 " 40 "	2 " — "
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gaberc	— " 90 "	1 " — "	1 " 20 "
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 " 24 "	1 " 70 "
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— " 70 "	1 " — "
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— " 52 "	— " 80 "

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kteri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(13)